DIREKTIVA (EU) 2024/790 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 28. veljače 2024.

o izmjeni Direktive 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([1]),

budući da:

(1) Komisija je u svojoj Komunikaciji od 24. rujna 2020. naslovljenoj „Unija tržišta kapitala za građane i poduzeća – novi akcijski plan” („akcijski plan za uniju tržišta kapitala”) najavila svoju namjeru podnošenja zakonodavnog prijedloga za stvaranje kontinuiranih elektroničkih tijekova podataka u realnom vremenu, čime je trebalo pružiti sveobuhvatan pregled cijena i volumena vlasničkih financijskih instrumenata i financijskih instrumenata poput vlasničkih kojima se trguje u Uniji diljem mjesta trgovanja („konsolidirani podaci”). U svojim zaključcima od 2. prosinca 2020. o Komisijinu akcijskom planu za uniju tržišta kapitala Vijeće je pozvalo Komisiju da potakne više investicijskih aktivnosti u Uniji poboljšanjem dostupnosti i transparentnosti podataka s pomoću daljnje procjene načina na koje se mogu ukloniti prepreke uspostavi konsolidiranih podataka u Uniji.

(2) U svojoj Komunikaciji od 19. siječnja 2021. naslovljenoj „Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti” Komisija je potvrdila svoju namjeru poboljšanja, pojednostavnjenja i daljnjeg usklađivanja okvira za transparentnost tržišta vrijednosnih papira u sklopu preispitivanja Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) i Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]). U sklopu napora za jačanje međunarodne uloge eura Komisija je također najavila da će takva reforma uključivati izradu i primjenu konsolidiranih podataka, posebno za izdanja korporativnih obveznica, kako bi se povećalo sekundarno trgovanje dužničkim instrumentima nominiranima u eurima.

(3) Usporedno s preispitivanjem Direktive 2014/65/EU Uredba (EU) br. 600/2014 mijenja se Uredbom (EU) 2024/791 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), čime se uklanjaju glavne prepreke koje su spriječile uvođenje konsolidiranih podataka. Tom se uredbom uvodi obvezno doprinošenje podataka pružatelju konsolidiranih podataka i poboljšava se kvaliteta podataka, među ostalim, usklađivanjem satova poslovanja. Nadalje, njome se uvode poboljšanja za obveze trgovanja i zabrana primanja plaćanja za izvršenje naloga od određenih klijenata na određenom mjestu

([1]) Stajalište Europskog parlamenta od 16. siječnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 20. veljače 2024.
([2]) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).
([3]) Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).
([4]) Uredba (EU) 2024/791 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 600/2014 u pogledu poboljšanja transparentnosti podataka, uklanjanja prepreka uvođenju konsolidiranih podataka, optimizacije obveza trgovanja i zabrane primanja plaćanja za tok naloga (SL L, 2024/791, 8.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/791/oj).

izvršenja ili za prosljeđivanje naloga tih klijenata bilo kojoj trećoj strani za njihovo izvršenje na određenom mjestu izvršenja („plaćanje za tokove naloga”). Budući da i Direktiva 2014/65/EU sadržava odredbe koje se odnose na konsolidirane podatke i transparentnost, izmjene Uredbe (EU) br. 600/2014 trebalo bi odraziti u Direktivi 2014/65/EU.

(4) Člankom 1. stavkom 7. Direktive 2014/65/EU obvezuju se sustavi i platforme unutar kojih je omogućena interakcija više trgovinskih interesa trećih strana za kupnju ili prodaju financijskih instrumenata („multilateralni sustavi”) da posluju u skladu sa zahtjevima za uređena tržišta, multilateralne trgovinske platforme (MTP-ovi) ili organizirane trgovinske platforme (OTP-ovi). Međutim, tržišna je praksa pokazala, kako je Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (ESMA), osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), konstatiralo u svojem završnom izvješću od 23. ožujka 2021. o funkcioniranju organiziranih trgovinskih platformi, da se u Uniji ne poštuje načelo multilateralne trgovinske aktivnosti za koju je potrebno odobrenje za rad, što je dovelo do nejednakih uvjeta za multilateralne sustave koji imaju odobrenje za rad kao uređeno tržište, MTP ili OTP i multilateralne sustave koji nemaju takvo odobrenje. Osim toga, zbog toga je nastala pravna nesigurnost za određene sudionike na tržištu u pogledu regulatornih očekivanja za te multilateralne sustave. Kako bi se sudionicima na tržištu osigurala jasnoća, zaštitili ravnopravni uvjeti, poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta i osigurala ujednačena primjena zahtjeva prema kojem se u hibridnim sustavima mogu odvijati multilateralne aktivnosti trgovanja samo ako imaju odobrenje za rad kao uređeno tržište, MTP ili OTP, sadržaj članka 1. stavka 7. Direktive 2014/65/EU trebalo bi iz Direktive 2014/65/EU premjestiti u Uredbu (EU) br. 600/2014. S obzirom na uklanjanje multilateralnih sustava iz područja primjene članka 1. stavka 7. Direktive 2014/65/EU i njihovo uključenje u područje primjene Uredbe (EU) br. 600/2014, također je primjereno da se definicija „multilateralnog sustava” premjesti u tu uredbu.

(5) Člankom 2. stavkom 1. točkom (d) podtočkom ii. Direktive 2014/65/EU osobe koje trguju za vlastiti račun izuzimaju se od zahtjeva da imaju odobrenje za rad kao investicijsko društvo ili kreditna institucija, osim ako su te osobe članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a ili imaju izravan elektronički pristup mjestu trgovanja. Od nefinancijskih subjekata koji su članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a za potrebe izvršavanja transakcija u pogledu upravljanja likvidnošću ili za potrebe smanjenja rizika koji su izravno povezani s komercijalnom aktivnošću ili aktivnošću financiranja državne blagajne ne bi se trebalo zahtijevati da imaju odobrenje za rad kao investicijsko društvo jer bi takav zahtjev bio nerazmjeran. U pogledu izravnog elektroničkog pristupa mjestu trgovanja, člankom 17. stavkom 5. i člankom 48. stavkom 7. Direktive 2014/65/EU zahtijeva se da su pružatelji izravnog elektroničkog pristupa investicijska društva ili kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad. Investicijska društva ili kreditne institucije koji pružaju izravan elektronički pristup obvezni su osigurati da njihovi klijenti ispunjavaju zahtjeve iz članka 17. stavka 5. i članka 48. stavka 7. Direktive 2014/65/EU. Ta je nadzorna funkcija učinkovita i zahvaljujući njoj se Direktiva 2014/65/EU ne treba primjenjivati na klijente pružatelja izravnog elektroničkog pristupa, uključujući osobe koje trguju za vlastiti račun. Osim toga, uklanjanjem tog zahtjeva doprinijelo bi se ravnopravnim uvjetima za, s jedne strane, osobe s poslovnim nastanom u Uniji i, s druge strane, osobe s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koje pristupaju mjestima trgovanja u Uniji izravnim elektroničkim pristupom, za koje u skladu s Direktivom 2014/65/EU nije potrebno odobrenje za rad.

(6) Člankom 18. stavkom 7. Direktive 2014/65/EU zahtijeva se da MTP-ovi i OTP-ovi imaju najmanje tri značajno aktivna člana ili korisnika. Taj bi se zahtjev trebao primjenjivati na sve multilateralne sustave. Stoga bi taj zahtjev trebalo proširiti na uređena tržišta.

(7) Direktivom 2014/65/EU predviđa se da se investicijsko društvo smatra sistematskim internalizatorom samo ako se smatra da obavlja svoje aktivnosti na organiziran, učestao i sustavan način te u znatnoj mjeri ili ako odluči odabrati da se na njega primjenjuje režim sistematskog internalizatora. Učestao i sustavan način te znatna mjera definiraju se prema kvantitativnim kriterijima. To je dovelo do prekomjernog opterećenja za investicijska društva od kojih se zahtijeva provođenje procjene te za ESMA-u, od koje se zahtijeva objava podataka za potrebe procjene. Procjenu na temelju tih kriterija trebalo bi stoga zamijeniti kvalitativnom procjenom. Uzimajući u obzir da je Uredba (EU) br.

([5]) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

600/2014 izmijenjena kako bi se sistematski internalizatori isključili iz područja primjene zahtjeva u pogledu transparentnosti prije trgovanja nevlasničkih instrumenata, kvalitativna procjena sistematskih internalizatora trebala bi se primjenjivati samo na vlasničke instrumente. Međutim, investicijsko društvo trebalo bi moći odlučiti odabrati da će postati sistematski internalizator za nevlasničke instrumente.

(8) Članak 27. stavci 3. i 6. Direktive 2014/65/EU sadržavaju zahtjev da mjesta izvršenja objavljuju izvješća s popisom pojedinosti o obvezi izvršavanja naloga pod uvjetima koji su najpovoljniji za klijenta („najpovoljnije izvršenje naloga"). Dokazi i povratne informacije od dionika pokazali su da se ta izvješća rijetko čitaju i da ulagateljima ili drugim korisnicima tih izvješća ne omogućuju smislene usporedbe na temelju informacija sadržanih u njima. Zato je u Direktivi (EU) 2021/338 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) zahtjev za izvješćivanje iz članka 27. stavka 3. Direktive 2014/65/EU suspendiran na dvije godine radi njegova preispitivanja. Uredbom (EU) 2024/791 mijenja se Uredba (EU) br. 600/2014 kako bi se uklonile prepreke koje su spriječile uvođenje konsolidiranih podataka. Podaci za koje se očekuje da će ih konsolidirani podaci širiti jesu europske najbolje ponude za kupnju i prodaju, informacije nakon trgovanja o transakcijama dionicama i fondovima čijim se udjelima trguje na burzi (ETF-ovi) te informacije nakon trgovanja o transakcijama obveznicama i OTC izvedenicama. Te se informacije mogu upotrijebiti kao dokaz najpovoljnijeg izvršenja naloga. Zahtjev za izvješćivanje iz članka 27. stavka 3. Direktive 2014/65/EU stoga više neće biti relevantan i trebalo bi ga ukloniti.

(9) Članak 27. Direktive 2014/65/EU sadržava i općenitije odredbe koje se odnose na najpovoljnije izvršenje naloga. Međutim, različita tumačenja nacionalnih nadležnih tijela tog članka dovela su do različitih pristupa primjeni zahtjeva za najpovoljnije izvršenje naloga i nadzoru tržišne prakse. Ta je razlika posebno očita u različitim načinima na koje se prakse povezane s primanjem plaćanja za tokove naloga uređuju diljem Unije. Uredbom (EU) 2024/791 o izmjeni Uredbe (EU) br. 600/2014 investicijskim društvima zabranjuje se primanje takvog plaćanja u cijeloj Uniji. Međutim, povratne informacije od regulatora i dionika pokazuju da bi i zahtjeve za najpovoljnije izvršenje naloga za profesionalne ulagatelje trebalo dodatno pojasniti. ESMA bi stoga trebala izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda za kriterije koje treba uzeti u obzir u svrhu utvrđivanja i procjene učinkovitosti politike izvršavanja naloga na temelju članka 27. stavaka 5. i 7. Direktive 2014/65/EU, uzimajući u obzir razliku između malih i profesionalnih ulagatelja.

(10) Pravilno funkcioniranje konsolidiranih podataka ovisi o kvaliteti podataka koje primi pružatelj konsolidiranih podataka. Uredbom (EU) br. 600/2014 utvrđuju se zahtjevi u pogledu kvalitete podataka koje bi doprinositelji konsolidiranih podataka trebali poštovati. Kako bi se investicijskim društvima i tržišnim operaterima koji upravljaju MTP-om ili OTP-om omogućilo učinkovito ispunjenje tih zahtjeva, države članice trebale bi propisati da takva investicijska društva, tržišni operateri i uređena tržišta imaju uspostavljene potrebne mehanizme kojima bi to postigli.

(11) Primanje visokokvalitetnih podataka iznimno je važno za funkcioniranje konsolidiranih podataka i unutarnjeg tržišta te iziskuje od svih doprinositelja podataka i pružatelja konsolidiranih podataka o trgovanju da usklade svoje podatke vremenskim žigom, a time i svoje satove poslovanja. Uredbom (EU) 2024/791 stoga se mijenja Uredba (EU) br. 600/2014 tako da se tim zahtjevom, koji se u skladu s Direktivom 2014/65/EU primjenjuje samo na mjesta trgovanja i njihove članove, sudionike ili korisnike, obuhvate sistematski internalizatori, imenovani subjekti za objavljivanje, ovlašteni sustavi objavljivanja i pružatelji konsolidiranih podataka o trgovanju. Budući da je taj zahtjev sad utvrđen u Uredbi (EU) br. 600/2014, može se ukloniti iz Direktive 2014/65/EU.

([6]) Direktiva (EU) 2021/338 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2021. o izmjeni Direktive 2014/65/EU u pogledu zahtjeva za informacije, upravljanja proizvodima i ograničenja pozicija, i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 u pogledu njihove primjene na investicijska društva, radi potpore oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 68, 26.2.2021., str. 14.).

(12) U okviru kojim se uređuju tržišta financijskih instrumenata u Uniji, mnogi se materijalni zahtjevi utvrđeni u Uredbi (EU) br. 600/2014 nadziru, a sankcije i mjere nameću, na nacionalnoj razini, u skladu s člancima 69. i 70. Direktive 2014/65/EU. Uredbom (EU) 2024/791 mijenja se Uredba (EU) br. 600/2014 kako bi se uvela nova pravila o mehanizmu najvećeg volumena, obveznim doprinošenjima podataka pružatelju konsolidiranih podataka, standardima kvalitete podataka kojima doprinositelji podliježu i zabrani primanja plaćanja za tokove naloga. Budući da su nacionalna tijela zadužena za nadzor nad relevantnim subjektima, te nove materijalne zahtjeve trebalo bi dodati na popis odredaba Direktive 2014/65/EU za koje države članice trebaju predvidjeti sankcije na nacionalnoj razini.

(13) Direktiva 2014/65/EU sadržava pravila kojima se od mjesta trgovanja zahtijeva da uvedu mehanizme za ograničavanje prekomjerne volatilnosti na tržištima, što se posebno odnosi na zaustavljanje trgovanja i cjenovne okvire. Međutim, ekstremne okolnosti s kojima su tržišta energetskih izvedenica i tržišta robnih izvedenica bila suočena tijekom energetske krize 2022. dovele su do dodatnog nadzora tih mehanizama i pokazale da postoji nedostatak transparentnosti u pogledu aktivacije tih mehanizama na relevantnim mjestima trgovanja u Uniji, kako je istaknuto u odgovoru ESMA-e od 22. rujna 2022. na Komisijin poziv na savjetovanje radi rješavanja problema prekomjerne volatilnosti tržišta energetskih izvedenica. Sudionici na tržištu imali bi koristi od dodatnih informacija i veće transparentnosti u pogledu okolnosti koje dovode do zaustavljanja ili ograničavanja trgovanja i načela koja uređena tržišta trebaju uzeti u obzir pri utvrđivanju glavnih tehničkih parametara za zaustavljanje ili ograničavanje trgovanja. ESMA bi preko nacrta regulatornih tehničkih standarda trebala utvrditi načela koja uređena tržišta trebaju uzeti u obzir pri utvrđivanju glavnih tehničkih parametara za zaustavljanje ili ograničavanja trgovanja. Zbog važnosti osiguravanja urednog trgovanja, uređena tržišta trebala bi zadržati široko diskrecijsko pravo u pogledu toga koji će se mehanizmi koristiti te koji parametri postaviti za te mehanizme. Osim toga, nacionalna nadležna tijela trebala bi pažljivo pratiti kako mjesta trgovanja upotrebljavaju te mehanizme i prema potrebi iskoristiti svoje nadzorne ovlasti.

(14) Uslijed energetske krize 2022. i posljedičnih većih i češćih maržnih poziva i ekstremne volatilnosti, potrebna je sveobuhvatna procjena primjerenosti općeg okvira za tržišta robnih izvedenica, za tržišta emisijskih jedinica i za tržišta izvedenica emisijskih jedinica. Takva procjena trebala bi biti strateški usmjerena te bi se njome u obzir trebalo uzeti likvidnost i pravilno funkcioniranje tržišta robnih izvedenica, emisijskih jedinica i izvedenica emisijskih jedinica u Uniji s ciljem da se osigura da je okvir kojim se uređuju ta tržišta primjeren svojoj svrsi kako bi se olakšala energetska tranzicija i osigurala sigurnost opskrbe hranom te sposobnost tržišta da izdrže vanjske šokove. Pri provedbi svoje analize Komisija bi trebala uzeti u obzir i činjenicu da tržišta robnih izvedenica imaju važnu ulogu u osiguravanju da sudionici na tržištu mogu pravilno upravljati rizicima koji proizlaze iz njihovih poslovnih aktivnosti te da je vrlo važno utvrditi prave parametre kako bi se osiguralo da Unija ima konkurentna likvidna tržišta robnih izvedenica kojima se osigurava otvorena strateška autonomija Unije i provedba europskog zelenog plana. Imajući na umu te ciljeve, Komisija bi, kao prvo, trebala ocijeniti jesu li sustavi za ograničenja pozicija i kontrole nad upravljanjem pozicijama pogodovali sprečavanju zlouporabe tržišta i potpori urednom formiranju cijena i uvjetima namire. Tom bi se procjenom također trebalo utvrditi u kojoj su se mjeri tržišta energetskih izvedenica u nastajanju mogla razviti u Uniji.

Komisija bi, kao drugo, trebala ocijeniti kriterije za utvrđivanje kada se aktivnost treba smatrati pomoćnom uz redovnu djelatnost na razini grupe, uzimajući u obzir ukupnu likvidnost na tržištima robnih izvedenica, emisijskih jedinica i izvedenica emisijskih jedinica te njihovo uredno funkcioniranje. Energetska poduzeća sve više preuzimaju ulogu održavatelja tržišta na tržištima energetskih izvedenica. Stoga bi Komisija trebala uzeti u obzir ukupni učinak izuzeća za pomoćne aktivnosti i to razmatranjem ne samo odobrenja za rad, nego i učinka bonitetnih zahtjeva iz Uredbe (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) i obveza poravnanja, iznosa nadoknade i kolateralizacije

([7]) Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (SL L 314, 5.12.2019., str. 1.).

kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]). Komisija bi, kao treće, trebala ocijeniti u kojoj bi se mjeri transakcijski podaci na tržištima robnih izvedenica ili izvedenica emisijskih jedinica mogli prikupljati u jedinstvenom subjektu za prikupljanje i uskladiti u uredbama (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 648/2012 u pogledu broja podatkovnih polja, formata, tehnologija podnošenja, postupaka tehničke potvrde i primatelja podataka. Jedinstveni subjekt za prikupljanje mogao bi biti pružatelj konsolidiranih podataka o trgovanju za izvedenice. Komisija bi trebala ocijeniti koji bi transakcijski podaci bili relevantni za javnost i kako bi se ti transakcijski podaci mogli najbolje širiti.

(15) Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje regulatornih tehničkih standarda koje izrađuje ESMA s obzirom na: kriterije koje treba uzeti u obzir pri utvrđivanju i procjeni učinkovitosti politike izvršavanja naloga; načela koja uređena tržišta trebaju uzeti u obzir pri uspostavi svojih mehanizama za zaustavljanje ili ograničavanje trgovanja; te informacije koje uređena tržišta trebaju objavljivati o okolnostima koje su dovele do zaustavljanja ili ograničavanja trgovanja, uključujući parametre za zaustavljanje trgovanja koje uređena tržišta trebaju prijaviti nadležnim tijelima. Komisija bi te regulatorne tehničke standarde trebala donijeti delegiranim aktima u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

(16) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, a to su poboljšanje transparentnosti na tržištima financijskih instrumenata i jačanje međunarodne konkurentnosti tržišta kapitala Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(17) Direktivu 2014/65/EU trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2014/65/EU

Direktiva 2014/65/EU mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. stavak 7. briše se;

2. u članku 2. stavku 1. točki (d) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a, osim nefinancijskih subjekata koji izvršavaju transakcije na mjestu trgovanja pri čemu su takve transakcije dio upravljanja likvidnošću ili su objektivno mjerljive kao one kojima se smanjuju rizici izravno povezani s poslovnom aktivnošću ili aktivnošću financiranja državne blagajne tih nefinancijskih subjekata ili njihovih grupa;";

3. u članku 4. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 19. zamjenjuje se sljedećim:

„19. ‚multilateralni sustav' znači multilateralni sustav kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 11. Uredbe (EU) br. 600/2014;";

([8]) Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

(b) točka 20. zamjenjuje se sljedećim:

„20. ‚sistematski internalizator' znači investicijsko društvo koje na organiziran, učestao i sustavan način trguje vlasničkim instrumentima za vlastiti račun na način da izvršava naloge klijenata izvan uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a, bez upravljanja multilateralnim sustavom, ili koje odluči odabrati status sistematskog internalizatora;";

4. članak 27. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. briše se;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Kada je riječ o financijskim instrumentima koji podliježu obvezama trgovanja utvrđenima u člancima 23. i 28. Uredbe (EU) br. 600/2014, države članice zahtijevaju da nakon izvršenja naloga za račun klijenta investicijsko društvo obavijesti klijenta o mjestu izvršenja naloga.";

(c) stavak 6. briše se;

(d) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Države članice zahtijevaju da investicijska društva koja izvršavaju naloge klijenata prate učinkovitost svojih mjera i politika izvršavanja naloga, kako bi se utvrdili i, prema potrebi, ispravili mogući nedostaci. Države članice od takvih investicijskih društava osobito zahtijevaju da redovito procjenjuju osiguravaju li mjesta izvršavanja iz politike izvršavanja naloga najpovoljniji mogući ishod za klijenta ili je potrebno izmijeniti mjere izvršavanja naloga. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava da obavijeste klijente s kojima imaju kontinuirani odnos o svim bitnim izmjenama svojih mjera izvršavanja naloga ili politike izvršavanja naloga.";

(e) stavak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„10. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila kriterije koje treba uzeti u obzir pri utvrđivanju i procjeni učinkovitosti politike izvršavanja naloga na temelju stavaka 5. i 7., uzimajući u obzir jesu li ti nalozi izvršeni za račun malih ili profesionalnih ulagatelja.

Ti kriteriji uključuju barem sljedeće:

(a) čimbenike koji određuju odabir mjesta izvršenja iz politike izvršavanja naloga;

(b) učestalost procjene i ažuriranja politike izvršavanja naloga;

(c) način na koji se utvrđuju kategorije financijskih instrumenata kako je navedeno u stavku 5.

ESMA dostavlja Komisiji taj nacrt regulatornih tehničkih standarda do 29. prosinca 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.";

5. u članku 31. stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om imaju uspostavljene mehanizme kojima se osigurava da ispunjavaju standarde kvalitete podataka na temelju članka 22.b Uredbe (EU) br. 600/2014.";

6. u članku 47. stavku 1. dodaju se sljedeće točke:

„(g) „ima uspostavljene mehanizme kojima se osigurava da ispunjava standarde kvalitete podataka na temelju članka 22.b Uredbe (EU) br. 600/2014;

(h) ima najmanje tri značajno aktivna člana ili korisnika, od kojih svaki ima mogućnost interakcije s ostalima u vezi s formiranjem cijena.";

7. članak 48. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 5. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice zahtijevaju da uređeno tržište može privremeno zaustaviti ili ograničiti trgovanje u hitnim situacijama ili ako postoji znatno kretanje cijena financijskog instrumenta na tom tržištu ili na povezanom tržištu u kratkom razdoblju te da, u iznimnim slučajevima, može otkazati, izmijeniti ili ispraviti svaku transakciju. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište osigura da su parametri za zaustavljanje ili ograničavanje trgovanja adekvatno prilagođeni na način da se u obzir uzima likvidnost različitih razreda i podrazreda imovine, priroda tržišnog modela i vrsta korisnika, te da je to dovoljno da se izbjegnu znatni poremećaji u urednosti trgovanja.”;

ii. dodaju se sljedeći podstavci:

„Države članice zahtijevaju od uređenog tržišta da na svojoj internetskoj stranici javno objavi informacije o okolnostima koje su dovele do zaustavljanja ili ograničavanja trgovanja i o načelima za utvrđivanje glavnih tehničkih parametara koji se za to koriste.

Države članice osiguravaju da, ako uređeno tržište ne zaustavi ili ograniči trgovanje kako je navedeno u prvom podstavku, unatoč činjenici da je znatno kretanje cijena financijskog instrumenta ili povezanih financijskih instrumenata dovelo do neurednih uvjeta trgovanja na jednom ili na više tržišta, nadležna tijela mogu poduzeti odgovarajuće mjere za ponovnu uspostavu normalnog funkcioniranja tržišta, uključujući primjenu nadzornih ovlasti iz članka 69. stavka 2. točaka od (m) do (p).”;

(b) stavak 12. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku dodaju se sljedeće točke:

„(h) načela koja uređena tržišta trebaju uzeti u obzir pri uspostavi svojih mehanizama za zaustavljanje ili ograničavanje trgovanja u skladu sa stavkom 5., uzimajući u obzir likvidnost različitih razreda i podrazreda imovine, prirodu tržišnog modela i vrste korisnika te ne dovodeći u pitanje diskrecijsko pravo uređenih tržišta u pogledu utvrđivanja tih mehanizama;

(i) informacije koje uređena tržišta trebaju objavljivati, uključujući parametre za zaustavljanje trgovanja koje uređena tržišta trebaju prijaviti nadležnim tijelima, na temelju stavka 5.”;

ii. drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„ESMA dostavlja Komisiji taj nacrt regulatornih tehničkih standarda do 29. ožujka 2025.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(c) stavak 13. briše se;

8. u članku 49. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„U pogledu dionica s međunarodnim identifikacijskim brojem vrijednosnih papira (ISIN) izdanim izvan Europskog gospodarskog prostora (EGP), ili dionica koje imaju ISIN izdan u EGP-u i kojima se trguje na mjestu trgovanja u trećoj zemlji u lokalnoj valuti ili valuti koja nije valuta EGP-a, kako je navedeno u članku 23. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU) br. 600/2014, za koje se mjesto trgovanja koje je najrelevantnije tržište u smislu likvidnosti nalazi u trećoj zemlji, uređena tržišta mogu predvidjeti isti pomak cijene koji se primjenjuje na to mjesto trgovanja.”;

9. članak 50. briše se;

10. članak 57. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„**Ograničenja pozicija u robnim izvedenicama i kontrola nad upravljanjem pozicijama u robnim izvedenicama i izvedenicama emisijskih jedinica**”;

(b) u stavku 8. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja mjestom trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama ili izvedenicama emisijskih jedinica primjenjuje kontrole nad upravljanjem pozicijama, što uključuje ovlasti mjesta trgovanja da:";

ii. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ima pristup podacima, uključujući svu relevantnu dokumentaciju, svih osoba u vezi s veličinom i namjenom nastale pozicije ili izloženosti, podatke o vlasnicima izvedenica ili vlasnicima temeljnog instrumenta, svim sporazumima te povezanoj imovini ili obvezama na tržištu temeljnog instrumenta, uključujući, prema potrebi, pozicije koje se putem članova i sudionika drže u izvedenicama emisijskih jedinica ili robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama na drugim mjestima trgovanja i u gospodarski jednakovrijednim OTC ugovorima;";

11. članak 58. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

— uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja mjestom trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama ili izvedenicama emisijskih jedinica:";

— točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) objavljuje:

i. za mjesta trgovanja na kojima se trguje opcijama, dva tjedna izvješća, od kojih su u jednom isključene opcije, sa skupnim pozicijama različitih kategorija osoba za različite robne izvedenice ili izvedenice emisijskih jedinica kojima se trguje na njihovu mjestu trgovanja, određujući broj dugih i kratkih pozicija po takvim kategorijama, promjene u pozicijama od prethodnog izvješća, postotak ukupnih otvorenih pozicija prema svakoj kategoriji i broj osoba koje drže poziciju u svakoj kategoriji u skladu sa stavkom 4.;

ii. za mjesta trgovanja na kojima se ne trguje opcijama, tjedno izvješće o elementima iz podtočke i.;";

ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice osiguravaju da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja mjestom trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama ili izvedenicama emisijskih jedinica nadležnom tijelu i ESMA-i dostavlja izvješća iz prvog podstavka točke (a). ESMA provodi centraliziranu objavu informacija uključenih u ta izvješća.";

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da investicijska društva koja trguju robnim izvedenicama ili izvedenicama emisijskih jedinica izvan mjesta trgovanja središnjem nadležnom tijelu iz članka 57. stavka 6. ili, u slučaju da središnje nadležno tijelo ne postoji, nadležnom tijelu mjesta trgovanja na kojemu se trguje robnim izvedenicama ili izvedenicama emisijskih jedinica najmanje jednom dnevno dostave cjelovitu analizu svojih pozicija u odnosu na ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore, kao i pozicija njihovih klijenata i klijenata njihovih klijenata, sve do krajnjeg klijenta, u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 i, ako je primjenjivo, s člankom 8. Uredbe (EU) br. 1227/2011.";

(c) u stavku 4. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„Osobe koje drže pozicije u robnim izvedenicama ili u izvedenicama emisijskih jedinica investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja tim mjestom trgovanja razvrstava u skladu s naravi njihove redovne djelatnosti, uzimajući u obzir sva odobrenja za rad primjenjiva na":

ii. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) u slučaju izvedenica emisijskih jedinica, operatere s obvezama usklađenosti iz Direktive 2003/87/EZ.”;

(d) u stavku 5., četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U slučaju izvedenica emisijskih jedinica, izvješćivanje ne dovodi u pitanje obveze usklađenosti na temelju Direktive 2003/87/EZ.”;

12. članak 70. stavak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) u točki (a) podtočka xxx. briše se;

(b) točka (b) mijenja se kako slijedi:

i. umeće se sljedeća podtočka:

„ii.a članak 5.;”;

ii. podtočka v. zamjenjuje se sljedećim:

„v. članak 8. stavak 1.;

v.a članak 8.a stavci 1. i 2.;

v.b članak 8.b;”;

iii. podtočka vii. zamjenjuje se sljedećim:

„vii. članak 11. stavak 1. drugi podstavak prva rečenica, članak 11. stavak 1.a drugi podstavak, članak 11. stavak 1.b i članak 11. stavak 3. četvrti podstavak;

vii.a članak 11.a stavak 1. drugi podstavak prva rečenica i članak 11.a stavak 1. četvrti podstavak;”;

iv. podtočke ix., x. i xi. zamjenjuju se sljedećim:

„ix. članak 13. stavci 1. i 2.;

x. članak 14. stavci 1., 2. i 3.;

xi. članak 15. stavak 1. prvi podstavak, drugi podstavak prva i treća rečenica i četvrti podstavak, članak 15. stavak 2. i članak 15. stavak 4. druga rečenica;”;

v. podtočka xiii. briše se;

vi. podtočka xiv. zamjenjuje se sljedećim:

„xiv. članak 20. stavci 1. i 1.a i članak 20. stavak 2. prva rečenica;”;

vii. umeću se sljedeće podtočke:

„xvi.a članak 22.a stavak 1. te stavci od 5. do 8.;

xvi.b članak 22.b stavak 1.;

xvi.c članak 22.c stavak 1.;”;

viii. podtočka xxi. zamjenjuje se sljedećim:

„xxi. članak 28. stavak 1.;”;

ix. podtočka xxiv. zamjenjuje se sljedećim:

„xxiv. članak 31. stavak 3.;”;

x. umeće se sljedeća podtočka:

„xxvii.a članak 39.a;”;

13. u članku 90. dodaje se sljedeći stavak:

„5. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, EBA-om i ACER-om, podnosi izvješća Europskom parlamentu i Vijeću koja sadržavaju sveobuhvatnu procjenu tržišta robnih izvedenica, emisijskih jedinica i izvedenica emisijskih jedinica. U tim se izvješćima barem za svaki element naveden u nastavku procjenjuje njegov doprinos likvidnosti i pravilnom funkcioniranju tržišta Unije za robne izvedenice, emisijske jedinice ili izvedenice emisijskih jedinica:

(a) sustavi za ograničenja pozicija i kontrole nad upravljanjem pozicijama, na temelju podataka koje nadležna tijela dostavljaju ESMA-i u skladu s člankom 57. stavcima 5. i 10.;

(b) elementi iz članka 2. stavka 4. drugog i trećeg podstavka ove Direktive i kriteriji za utvrđivanje kada se aktivnost treba smatrati pomoćnom uz redovnu djelatnost na razini grupe u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2021/1833 (*), uzimajući u obzir sposobnost osoba kako su navedene u članku 2. stavku 1. točki (j) ove Direktive da sklapaju transakcije za učinkovito smanjenje rizika izravno povezanih s poslovnom aktivnošću ili aktivnošću financiranja državne blagajne, primjenu zahtjeva od 26. lipnja 2026. za investicijska društva specijalizirana za robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2019/2033 i zahtjeva za financijske druge ugovorne strane utvrđenih u Uredbi (EU) br. 648/2012;

(c) za transakcije na tržištima robnih izvedenica ili izvedenica emisijskih jedinica, ključni elementi za dobivanje usklađenih podataka, prikupljanje transakcijskih podataka od strane jedinstvenog subjekta za prikupljanje te relevantne informacije o transakcijskim podacima koje treba objaviti i najprikladniji format tih podataka.

Komisija dostavlja:

— izvješće iz prvog podstavka točke (b) ovog stavka do 31. srpnja 2024., i

— izvješća iz prvog podstavka točaka (a) i (c) ovog stavka do 31. srpnja 2025.

Tim se izvješćima prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog o ciljanim promjenama tržišnih pravila okvira za robne izvedenice, emisijske jedinice ili izvedenice emisijskih jedinica.

_____

(*) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1833 od 14. srpnja 2021. o dopuni Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća određivanjem kriterija za utvrđivanje kada se aktivnost treba smatrati pomoćnom uz redovnu djelatnost na razini grupe (SL L 372, 20.10.2021., str. 1.).”.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 29. rujna 2025. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 28. veljače 2024.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*
R. METSOLA	M. MICHEL